

"ZAŠTO NAS JE TOLIKO NEZAPOSLENIH?" (19.09.2011.)

DRAGAN MATIĆ: Zaposlenost treba rešavati manjim merama i manje skupim ulaganjima

Ovo je tema kojom smo se mi bavili ranije kao društvo i kao sindikati. Međutim, sve bih vas podsetio na jedan vrlo značajan trenutak, on nije bio tako daleko iza nas, a to je da je sadašnji predsednik države i politička koalicija koja je došla na vlast i koja trenutno vlada Srbijom, imala nekoliko parola na osnovu kojih je dobila značajan broj glasova i dobila mogućnost da, u stvari, te svoje parole sprovede u delo. Jedno od najznačajnijih je bilo: zapošljavanje, investicije, razvoj, EU, socijalna odgovornost, čak su sebi dali za pravo da kažu da su oni socijalno odgovorna vlada, pre nego što su uopšte to i postali. O toj socijalnoj odgovornosti mi upravo danas govorimo.

Odgovornost ima najbolje uporište u zapošljavanju i broju ljudi koji na biroima čekaju na posao

Mislim da odgovornost ima najbolje uporište u zapošljavanju i broju ljudi koji na biroima čekaju na posao. Ocenio bih da sve ove mere o kojima su predstavnici Nacionalne službe za zapošljavanje govorili, one su nedovoljne, ma koliko vi truda uložili i znanja i kompetencije, svi govornici su to rekli i u životu je to tako, efekti su manje više loši. Sad se postavlja pitanje, ako je to tako već, a jeste, šta treba ustvari uraditi i na koji način proširiti kompetencije vas koji se time bavite, gde se to pogrešilo i da li postoje određeni preduslovi koji treba da se ispune na nacionalnom nivou i po pitanju zakonodavca i prakse da bi Nacionalna služba za zapošljavanje bila uspešna u onom zašto je formirana i čime se bavi?

Treba videti kakvi su trendovi u zapošljavanju u realnom i nerealnom sektoru. Ovi koji su u nerealnom, izgleda da im nije tako loše, zarade su im malo bolje. Oni teže gube posao, lakše se zapošljavaju, proširuje se taj trošak koji država ima

Kad govorimo o zapošljavanju, moramo da razdvojimo dve grupacije. Prva grupacija je neka grupacija koja se zove realni sektor, a predstavnik te realne grupacije sam ja koji predstavlja Industrijski sindikat Srbije i radnike koji rade u tom realnom sektoru. Ako već imamo realan, onda imamo i neki nerealan sektor. Šta znači raditi u nerealnom sektoru? Da li to znači ne doprinosti ovom društvu, da li to znači da je to trošak svih tih stotine hiljada ljudi koji rade? Treba videti malo kakvi su trendovi u zapošljavanju, ovi koji su u realnom sektoru i ovi koji su u nerealnom sektoru. Ovi koji su u nerealnom, izgleda da im nije tako loše, zarade su im malo bolje, zapošljavanje kod njih, po mom mišljenju i saznanju, je nešto uspešnije. Oni teže gube posao, lakše se zapošljavaju, proširuje se taj trošak koji država ima. Onda u svemu tome vidim jednu veliku šansu privredi, pre svega, u industriji, kao jednoj mogućnosti da se otvaraju radna mesta. Raduje me što se u javnosti nekoliko zadnjih meseci spominje reindustrijalizacija u Srbiji. To je bilo zaboravljeno decenijama. Sad ponovo govorimo o tome. Što znači da se ipak vidi neka nada da industrija može da bude neka ne samo naša razvojna šansa, nego pre svega šansa u zapošljavanju.

Investicije su očigledno nedovoljne da bi zapošljavanje poraslo. Politička nesigurnost je sve veća, što bitno doprinosi da poslovi koje Nacionalna služba radi i svi drugi budu manje uspešni. Investicije su očigledno nedovoljne da bi zapošljavanje poraslo. Politička nesigurnost je sve veća, što bitno doprinosi da poslovi koje Nacionalna služba radi i svi drugi budu manje uspešni. Međutim, u ovom trenutku, na primer,

mi hoćemo danas da se bavimo nacionalnim problemom za zapošljavanje. Ipak smatram da rešenje problema treba gledati po segmentima. Nije svuda problematika zapošljavanja i neimanja posla ista, pa bi onda trebalo rešavati ono na šta sa nekim manjim merama i sa nekim manje skupim ulaganjima, možete da dovedete do toga da ljudi ponovo dobiju posao. Što se tiče Industrijskog sindikata Srbije, on je baziran na tome da dok ne budemo rešili problem industrijalizacije nanovo u Srbiji i dok privreda bude prioritet ovog društva, ne možemo da očekujemo neke značajnije uspehe po tom pitanju. U ovom trenutku, na primer, sad u industriji imate 44 preduzeća u restrukturiranju. Oni zapošljavaju negde oko 25.000 radnika. Imate evo skoro i neke aktivnosti radnika koji su putari i njih oko pet hiljada i pitanje je da li će da prežive i da li će oni da se pojave danas, sutra u Nacionalnoj službi za zapošljavanje. Imamo problem, na primer, preko pet hiljada radnika koji rade u odbrambenoj industriji, koji evo takođe dobijaju socijalne programe počevši od Kragujevca itd. Kako ta Nacionalna služba za zapošljavanje tako jednostavno prima sve te ljude u svoje okrilje, znajući da to jako puno košta? S druge strane, efekti zapošljavanja koje ona radi i dobija novac za to, ima kao neke kadrove, nekako slabo ih zbrinjavate. Tako da vaša odgovornost, pre svega, leži u činjenici da ono što se od vas očekuje jeste da dajete efekte shodno novcu koji se izdvaja i kapacitetima koje imate, a ne samo da kako koji poslodavac dođe i proglasi nešto što je njemu kao višak, sumnjam da je to stvarno jednostavno rešenje. To je tako i toliko jednostavno da ne može da proizvede nikakav efekat. Tamo gde je bilo otpuštanja na kraju su ta preduzeća manje više i propadala. To je samo jedna međufaza pre nego što dođe do konačnog potapanja preduzeća. Navešću vam jedan primer. Surdulica je jedno od devastiranih područja u Srbiji. Tamo postoji preduzeće koje se zove RS Partners. Tu je većinski kapital ruski. Bio je neki veliki štrajk i na kraju manje, više sve se završilo, poništena je privatizacija, pa je vraćena ponovo istom vlasniku i taj isti vlasnik neke radnike koji su učestvovali u nekom nezakonitom štrajku, otpustio. Šezdeset ljudi ipak uspeva da zadrži svoj posao. On planira da do kraja godine još 70 radnika zaposli. Sedamdeset radnika 10.000 evra po radnom mestu, to je negde sedam miliona. Međutim, tu sad postoji problem sa Srpskom bankom. Srpska banka je državna banka, njom upravlja čovek koji se zove Ivan Maričić, on je kadar DS, postavljen baš od nje. On sad, zbog nekog kredita od 300.000 evra, koji je RS Partners pozajmio svojevremeno i garancija u vrednosti od četiri miliona i 200 hiljada evra, i pored toga što je Fond za razvoj dao 135 miliona tom preduzeću, on pravi neke svoje kombinacije da 135 miliona, koje sigurno dolaze u RS Partners nije dovoljno, da on to preduzeće oslobodi te hipoteke i da do kraja godine ne samo zadržimo 60 radnih mesta u RS Partnersu, nego da dobijemo još 70. Mi smo pisali predsedniku DS, nismo mu pisali kao predsedniku države, mi tu njega ne vidimo, ali je žalosno da stranka koja je socijalno odgovorna, koja pripada Socijalističkoj internacionali, čiji se kadrovi busaju u grudi i imaju zaštitu partnersku i onemogućavaju da ljudi jedni izgube posao, a drugi ne mogu da ga dobiju. Kad dođemo tako, ako ne znamo da spasemo 60 radnih mesta i zaposlimo 70 ljudi, o čemu mi onda da pričamo?

Zamolio bih vas da mi počnemo da vodimo računa ne o zapošljavanju hiljade i stotine hiljada ljudi, nego da počnemo da razmišljamo o zapošljavanju 50 ljudi tamo gde zaista postoje određeni preduslovi. Zamolio bih vas da mi počnemo da vodimo računa ne o zapošljavanju hiljade i stotine hiljada ljudi, nego da počnemo da razmišljamo o zapošljavanju 50 ljudi tamo gde zaista postoje određeni preduslovi. Ne treba ništa posebno i nikakvo čudo. Zahvalio bih se svima vama koji ste danas govorili, puno toga sam čuo što inače kao saznanje nisam imao, koji će mi omogućiti da se opredelim na dalje kad budem kao čovek iz sindikata govorio o zapošljavanju. Šaljem jednu poruku, a to je, postoji institucija i postoje određeni ljudi koji se preklapaju i u Nacionalnoj službi za zapošljavanje i u Socijalno-ekonomskom savetu. Dok ne budete to rešili i dok Socijalno-ekonomski savet ne bude počeo da se bavi svojim poslom ili ispunjava ono što mu je dato i što mi, kao građani očekujemo i predstavnici sveta rada, Nacionalna služba za zapošljavanje ne može da očekuje da će ne znam kako bolje posao ići. Vi dobro znate o kojim ljudima i o kojim učesnicima govorim, pa kad se budete vratili u vašu Nacionalnu službu za zapošljavanje vi se time i pozabavite.